Ч. 14 (13.912). Львів, субота 19. січня 1935. Poczt. opłata opłacono ryczałtem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Затяжна боротьба за права української мови на Словаччині.

В однім із попередніх чисел нашого часопису згадували ми, що шкільний інспектор Б. Крпелец у Бардієві на східній Словаччині видав обіжник такого змісту, що священики гр.-кат. обряду у його окрузі мають учити по школах релігії у словацькій мові, якщо дотична школа має викладову мову словацьку. Внаслідок цього відбулися 27. грудня м. р. **наради гр.-кат. духовенства й відпоручників селянства у В. Свиднику на Словаччині.** В нарадах, що мали бурхливий хід, взяло численну участь не лиш духовенство, але й селянство, що заступало 40 церковних громад з околиць В. Свидника. Вислідом тих нарад був меморіял до чсл. міністерства шкільництва в Празі та рішуча постанова приявних священиків дальше учити релігії по школах українською мовою, відкидаючи протизаконне зарядження шкільного інспекторату.

В слід за цим пряшівський **епископ П. Гойдич** видав під ч. 5-138 з дня 29. грудня м. р. строге припоручення духовенству своєї епархії учити по школах релігії **лише в рідній мові дітей,** покликуючись при тім на „salus animarum" на розпорядок бувшого мадярського міністерства шкільництва ч. 669/1915 і 730/19115 та на конституційну грамоту Ч. С. Р. § 34. зак. ч. 121/1920. Рівночасно **інсп. Б. Крпелец** розіслав під ч. 6.126 циркуляр до шкіл бардієвської округи, яким **відкликав свій попередній обіжник.** Прихильники словакізаційної системи інсп. Б. Крпельца скликали за його відомом і згодою на день 16. січня ц. р. з'їзд словацького учительства бардієвської округи, щоб заложити протест проти гр.-кат. духовенства, яке, мовляв, „надало невинному (!) розпорядкові інспектора політичний підклад".

Той з'їзд словацького учительства в Бардієві викликав, як того і треба було сподіватися, ще більше обурення населення та започаткував **стихійний національний відрух проти словакізації** українського шкільництва на цілій північно-східній Словаччині.

Кріваві заворушення на Совітській Україні.

Румунська преса повідомляє: Утікачі зі Совітської України, які втікли через Дністер до Румунії і прибули в останніх днях до Букарешту, оповідають про подробиці крівавих заворушень у Совітській Україні а саме в Одесі, Херсоні і Донецькім басейні. Утікачі потверджують вістки про масові розстріли в окрузі Одеси. Заворушення розпочали в Одесі робітники одної фабрики, невдоволені зменшенням кількости хліба. Робітники довідавшися про зменшення пайок хліба вислали до Москви телеграму з проханням відкликати цей розпорядок. Замісць відповіди до фабрики прийшов відділ ҐПУ й арештував кількох робітників за саботаж і шкідництво. Тоді ціле населення Одеси виступило в обороні арештованих, уладжуючи віча і вуличні демонстрації. Щойно військо привернуло лад. Багато людей ранено. По зліквідуванні заворушень відбулися масові арештування. Кількадесять робітників заслали на Сибір, 7 розстріляли. В Одесі виїмковий стан.

Надзвичайна сесія сойму.

У кулюарах сойму кружляють поголоски, що з кінцем травня або початком червня ц. р. скличуть сойм на надзвичайну сесію, щоби полагодив справу нової конституції. Це зроблять тому що сенат приняв проєкт конституції, але додав цілу низку поправок. Сойм або прийме або відкине поправки сенату і щойно тоді устійнять невідклично текст конституції. Після того як президент підпише устійнений текст конституції, її оголосять у Деннику Законів і тоді вона ввійде в життя.

Продали 30 мілїонів долярів у золоті.

ЛЬОНДОН, 18. 1. ПАТ. У Льондоні продали Злученим Державам 17 мілїонів долярів у золоті. За 24 години Злучені Держави купили від В. Британії, Франції і Голяндії 30 мілїонів долярів у золоті.

Торговельні переговори.

ПАРИЖ, 18. 1. ПАТ. Внаслідок плебісциту у Саарщині французько-німецькі торговельні переговори почнуться в дні 21. січня ц. р. у Берліні.

Німеччина приготована до оборони.

ЛЬОНДОН, 18. І. ПАТ. В інтерв'ю з кореспондентом „Дейлі Мейль" канцлер Гітлер заявив, що Німеччина не нарушить миру. Одначе та держава, яка нападе на Німеччину, зустріне її приготованою до оборони. Ніхто в Німеччині не думає ставити умовин у справі повороту до Женеви. Рівноправність не є умовиною, але наказом здорового глузду. Канцлер вважає образою народу відріжнювати між рівністю моральною і матеріяльною. На питання в справі участи Німеччини у східнім пакті канцлер відповів, що головною умовиною цієї участи є і залишиться далі признання Німеччині рівноправности

Присуд на Зіновєва, Каменєва і товаришів.

МОСКВА, 18. 1. ПАТ. ТАСС повідомляє: Слідство проти групи „Московський Центр" виявило, що до дня арештування була в Москві революційна група цього центру, зложена з членів протибольшевицької опозиції під проводом Зіновєва. До „Московського Центру" належали: Зіновєв, Шаров, Рехлін, Євдохімов, Федоров і Ґорґанін.

Далі слідство виявило, що під проводом „Московського Центру" вела акцію контрреволюційна тайна група в Ленінграді, якої процес відбувся уже по вбивстві Кірова.

Свідки ствердили, що „Московський Центр" намагався зорганізувати спільний контрреволюційний бльок з метою боротьби проти большевицької влади. Розправа виявила, що члени „Московського Центру" знали про наміри терористичної групи в Ленінграді й їх підтримували. Всі підсудні признавалися до вини.

Воєнний трибунал засудив підсудних Зіновєва, Ґертіна, Кукліна і Сахова, як найактивніших членів по 10 років вязниці. Підсудних Шарова, Євдохімова, Бакаєва, Ґорченіна і Ґаркова за активну участь у тайній групі по 8 років вязниці.

Підсудних Федорова, Герцберґа, Ґесена, Тарасова, Анічева і Файвільовича по 6 років вязниці.

Підсудних Каменєва, Башкірова і Брава по 5 років вязниці, як менше активних членів.

Трибунал рішив сконфіскувати майно всіх підсудних. На основі рішення спеціяльної комісії при народнім комісаріяті внутрішніх справ, який є замаскованим ГПУ, 49 членів контрреволюційної групи Зіновєва вислали до концентраційних таборів від 4 до 5 років. 29 членів заслали до ріжних околиць СССР на 2 до 5 років.

Проти нової конституції.

Промова сен. А. Горбачевського на пленумі сенату підчас дискусії над проєктом конституції.

Високий Сенате! Проблема устрою, яка є предметом міркувань Високого Сенату, має велике значіння не лише з загально-державного огляду, як проблема організації сил, що діють в державі, але також і зі становища громадянина держави та його відношення супроти державної влади.

Зацікавлені тут не лише громадяни польської національности, але також — і то на мою думку ще більше — громадяни інших національностей, які наслідком історичних подій найшлися у границях польської держави, та які відомі під номенклятурою національних меншин. Національні меншини це вислів, який більше-менше відповідає поняттю капітіс димінуціо римського права. Серед тих непольських національностей находиться також український нарід.

У більшій частині европейських держав відношення громадянина до держави є докладно унормоване. У всіх конституціях находяться окремі постанови, які відповідно означують те відношення. За тими европейськими законодавствами пішла також конституція з 17. березня 1921. Ціла 5-а частина була там присвячена тій справі. Проект конституції, а радше конституційні тези, прийняті соймом 26. січня 1934, зайняли становище неґативне супроти справи урегулювання відношення громадянина до держави та устійнення його прав.

Всі ті постанови були скреслені, але остаточно новий проєкт конституції, який тепер предложений до апробати Високому Сенатові, направляє той пропуск, однак тільки частинно, бо в додатку до 51 ст. вправді вичислено деякі права, то проте не всі права, звязані зі становищем громадянина, взяті там під увагу. Наслідком того проєкт конституції, зредаґований у конституційній комісії сенату, не обхоплює всіх прав. Тому здавалось би, що всі ті права, напр. право петиції, право вислову свобідної думки, право свободи преси і т. п. — це речі, які з конституції викинено, отже ніби вони не мають нічого спільного з громадянськими правами.

Автори ухвалених 26. січня мин. року конституційних тез заняли неґативне становище, а не умотивування того свого становища зазначи-

ли устами одного зі співтворців того проєкту, що ті права громадян, ті права громадянина і людини, це конституційні правди, але тих правд не слід влучати до конституції, бо азбуку показують лише тому, хто ще не опанував проблеми читання. Викреслені з конституційного закону права, це ніби така політична азбука. Я міг би погодитись з тим становищем, однак з одним застереженням: щоби ті, яким переказано перестерігати конституційні права, ставилися до конституції з пошаною, яку вимагає найвища воля зорганізованого у державі громадянства. На жаль, у нашій дійсності не можемо доглянути цього, бо польський громадянин, та особливо громадянин української національности, наражений на численні діймаючі шикани від влади, покликаної до того, щоби шанувати і зберігати конституцію і її постанови.

На доказ цього існують факти, виявлені у численних інтерпеляціях, зголошених в обох парляментарних палатах підчас останньої сесії. Не твердю, що все, про що в тих інтерпеляціях кажеться, правдиве і дійсне, однак вже сама скількість тих фактів, зазначених в інтерпеляціях, без огляду на перевірку їх правдивости, стверджує, що не все тут в порядку.

Міг би я остаточно перейти до денного порядку над тим, як там один чи другий нижчий виконний орган, як поліціянт чи якийсь інший підрядний функціонар, ділають. Але мушу зазначити один дуже знаменний факт, записаний в „Д. У. П.“. Це розпорядок з 17. червня 1934 про людей, що загрожують безпеці, прилюдному порядкові, словом: розпорядок про Березу Картуську. Численні внески, що ввійшли до сойму і походять від ріжних опозиційних партій, які заступають ріжні частини і круги суспільности, домагаються скасування того розпорядку, як суперечного з конституцією. З уваги на те мусимо прийти до переконання, що навіть найвища виконна влада не сповняє своєї задачі так, як повинна, і виконуючи субституційні функції законодатні, сама робить помилки, що є у великій суперечности з конституцією. Березнева конституція модифікує громадянські права, ту вільність людини та громадянина, а проте діються зловживання. А якщо тепер скажемо напр., що ті постанови є зовсім вичеркнені з конституції, то кожному, хто буде реклямувати свої права, як самозрозумілі, скажуть: „Чоловіче, ти не маєш рації тому, що того всього в конституції нема“. Щоб можна собі дозволити на люксус не містити в конституційному законі постанов щодо прав та обовязків громадян, то треба би, щоб засади конституції увійшли в кість і кров тих, що покликані їх виконувати. Але як довго це не станеться, так довго конституційний закон, що не матиме тих гарантій прав громадянина й людини, не буде твором досконалим і не зможе заступити того типу закону, який досі обовязував.

Прошу панів. Якщо собі поставимо запит, де є те зло, чи в кодифікації конституції, чи може в чомусь іншому, то я позволю собі висловити думку, що тут не винна кодифікація конституції, але радше виконання тих законів. Як довго ті, що покликані виконувати закони, зокрема органи адміністраційної влади, не переймаються вповні духом конституційних законів, духом того, чого вимагає конституція, то очевидна річ, що там кодифікація чи некодифікація нічого не поможе.

Домагаючись конституційної охорони прав одиниці, не можемо переочити також охорони прав одиниці збірної, побудованої на спільноті мови, культури, традиції, словом — одиниці колективної, народу.

Дозволю собі знову звернути увагу на становище, яке займає український нарід, чи пак його частина в межах Річипосполитої.

Прелімінарії, що попередили знане рішення з 14. березня 1923. р., повели справу так, що квестія приналежности тої території уналежнена від надачі їй широкої територіяльної автономії. Ту концепцію приняла Польща, чого доказом є закон про воєвідську самоуправу. Одначе те все, що в 1922. р. написано, по нинішній день не виконане. В усякому разі українці в Польщі мають за собою міжнародній акт. Дня 13. вересня м. р. міністр закордонних справ Бек зложив у Женеві в своїй промові на форумі Ліги Націй заяву, що як довго система, яка обовязує загально і всі держави щодо охорони національних меншин не буде введена в життя, то від нинішнього дня — від того, коли там промовляв — Польща не буде співпрацювати з міжнародніми чинниками для виконання контролі, що теж держава і робить зі своїми національними меншинами. Здавалосяб, що по тій заяві міністра всі чинники, всі покликані до того, щоб ухвалити закон-конституцію, чи конституційні тези, які є нині предметом нарад Високого Сенату, що всі ті чинники з охотою повитають внесення, яке я мав честь зложити в конституційній комісії Сенату і яке малоб запевнити національним меншинам охорону конституційним шляхом. Міністр Бек підписав у Женеві політичний вексель і той політичний вексель представляємо тепер до зреалізування. Мені здається, що якщо заява мін. Бека, який мабуть ділав в імені всього уряду, не має залишитись пустою фразою, то справа управильнення тих відносин на плятформі широкої територіяльної автономії мусить бути зреалізована. Моє внесення в комісії відкинено, але справа, якої те внесення торкається, чекає з державно-престіжових оглядів на свою позитивну полагоду.

Я не буду намагатись наводити більше аргументів, бо мені здається, що врочиста заява уряду, що національні, релігійні чи інші меншости найдуть належну опіку й охорону в постановах польського законодавства і польської конституції, дають цьому домаганню повну підставу.

Коли мова про цілість конституційного закону, предложеного нині до ухвали Високому Сенатові, то дуже численні слова критики, які тут упали, здається звільняють мене від обовязку забирати і в тому напрямі голос.

Я хочу ще звернути увагу тільки на один момент основного значіння, а саме на 5 розділ нового проєкту конституції. Теперішній проєкт ріжниться від ухвали сойму з дня 26 січня 1934. р. тим, що там принято як управнених до голосування при виборі сенату т. зв. представників еліти, отже людей, що мають хрести заслуги і т. д., до чого ми не маємо претенсій і тому ми не моглаб скористати з того управнення. Тепер проєкт вправді викреслює ті ріжні постанови щодо еліти, але в 3-ому уступі 46. арт. є постанова про те, що питання про число сенаторів, про спосіб їх вибору та їх кваліфікації має вирішити окрема ординація.

Така основна справа як справа складу сенату, тобто палати, покликаної до вирішування законодатних справ і виконування інших важних справ, має бути переказана комусь іншому. Словом стоїмо перед таким фактом, що двері цієї Високої Палати будуть для нас цілком зачинені і що цей новий проєкт, зреферований у сенатській комісії, може тільки не висловлює експрессіс вербіс того, до чого зміряє законопроєкт з дня 26. січня 1934. р.

З уваги на те, що проєкт конституції, який маєте Панове ухвалити, не лише не поліпшує нашого становища в польській державі, але просто навпаки — це становище погіршує, не маємо особливих причин голосувати за цією конституцією. І тому в імені Українського Сенатського Клюбу маю честь заявити, що віддамо свої голоси проти предложеного проєкту.

Українська пропаганда в Англії перед війною і в часі війни.

Від Редакції. Цю інформаційну статтю містимо як відгук і доповнення до статті д-ра В. Ю. Кисілевського, оголошеної недавно в нашому щоденнику, на таку саму тему.

В ч. 343 „Діла“ з 21. грудня м. р. появилася стаття д-ра В. Ю. Кисілевського, п. н. „Українська пропаганда в Англії перед війною“, яка починається словами: „Перед війною українська пропаганда в Англії, можна сказати, не існувала зовсім“. Це твердження не вповні покривається з дійсністю і тому вважаю вказаним пригадати, що було зроблено в Англії перед війною і в часі війни для поінформовання англійської суспільности про українську справу.

Українську пропаганду в Льондоні започаткував у 1911 році Вол. Степанківський, поміщуючи в деяких органах англійської преси звістки про українську справу. Він-же зацікавив цією справою кількох англійців, з яких зложився в 1912 р. „Український Комітет“ у Льондоні. До цього Комітету належав між ін. відомий англійський журналіст і політик Сатон-Ватсон, пізніше член англійської делегації на мировій конференції в Парижі. В 1912 р. Сетон-Ватсон приїздив до Львова, щоб особисто познайомитись з українськими політиками і зібрати на місці матеріял про українську справу.

Секретарем „Українського Комітету“ в Льондоні став Жорж Рафалович, котрий почав пильно студіювати українську справу і більше-менше систематично інформувати про неї англійську пресу, оскільки вона була приступна для цього.

В 1912 р. Рафалович оголосив відозву про українську справу до англійської суспільности, а в 1914 р. видав більшу публікацію під псевдонімом Sands Bedwin, п. н. „The Ukraine, Reprint of Lecture delivered on Ukrainian History and Praesent Day Political Problems“, ст. 90 великої вісімки, з ілюстраціями. В цій публікації є досить велика бібліографія українки в англійських виданнях. Книжка була видана коштом Українського Інформаційного Комітету у Львові.

В томуж 1914 р. крім згаданого д-ром В. Кисілевським „Меморандума“ Я. Федорчука, в Льондоні вийшла брошура В. Степанківського п. н. „The Russian Plot to Seire Galicia (Austrian Ruthenia)“, ст. 30, 8°. Ще раніше, бо в 1911 р., в Льондоні вийшла маленька брошура Л. Роспопгуєва, п. н. „T. Shewtchenko the Nat. Poet of Ukr.“ а в 1912 р. на сторінках спеціяльного числа журналу „Studio“, що було присвячене народньому мистецтву в Росії, появилася велика стаття Біляшевського про українське народнє мистецтво.

В літі 1914 р., безпосередньо перед війною, в Галичині перебувала ціла група англійців, членів „Українського Комітету“ в Льондоні, під проводом його секретаря п. Рафаловича. Були вони гостями Українського Інформаційного Комітету у Львові. Пан Рафалович, у товаристві канадійського українця О. Жеребка, їздив також до Києва і тут їх застало виповідження війни.

З вибухом війни, добре започаткована українська пропаганда в Англії перервалася. Степанківський мусів покинути Льондон. Рафалович

затриманий воєнними подіями в Австрії, повернувши по якомусь часі до Льондону, застав тут атмосферу, яка зовсім не сприяла для української пропаганди. Англія стала у війні по стороні Росії, отже не могла допускати ворожої проти своєї союзниці пропаганди.

Всеж у перших місяцях війни Рафалович помістив кілька звісток про українську справу в льондонській пресі, а в другій половині 1915 р. заходами Союза Визв. України і його коштом видав Рафалович в Льондоні окремою брошурою по англійськи працю проф. М. Грушевського п. н. „The Hist. Evolution of the Ukrainian Problem" Ця праця була написана професором у Відні у вересні 1914 р. перед виїздом до Росії і первісно появилася друком у льозанському журналі „La Revue Politique Internationale" в осени 1914 р.

Які несприяючі обставини створилися з вибухом війни для української пропаганди в Англії, зверненої проти Росії, свідчить факт, що сильно заанґажований в цій пропаганді Рафалович почував себе дуже непевно в Англії й під кінець 1915 р. чи на початку 1916 р. емігрував до Америки. „Український Комітет" у Льондоні ще раніше розпався.

Всеж існування „Українського Комітету", в Льондоні, журналістична інформація Степанківського і Рафаловича в англійській пресі, як також перечислені вище книжкові видання в англійській мові про українську справу мусіли лишити якийсь слід в деяких колах англійського громадянства і воно вже дещо знало про Україну й українську справу перед пізнішими інформаторами.

Для Англії, як союзниці Росії, українська проблема в часі війни не існувала в такій постанові, як це робив Союз Визволення України й австрійські українці, тому українська пропаганда була справою безнадійною.

Відносини змінилися дещо на ліпше з вибухом революції в Росії, коли німі перед тим російські українці заговорили і дали про себе знати світові. Тоді англійська суспільність більше довідалась про українську справу, без спеціяльних зусиль з українського боку, бо від тоді на українській землі почався визвольний рух український і він робив розголос у світі українському імени, силою самого свого існування.

Тоді і офіціяльні англійські чинники почали ближче інтересуватися українською справою. Вже в 1917 р. англійське міністерство закордонних справ, приготовляючись до мирової конференції, почало збирати відомости про всякі важні справи, які мали обмірковувати на конференції, а в тім і про українську справу. На підставі зібраного матеріялу про українську справу керманич історичної секції по виданні книжок при міністерстві п. G. Prothero опрацював велику публікацію на 7 аркушів друку, котра появилася друком у 1920 р., п. н. The Ukraine, Handbock prepared of the direct. of the Hist. Section of the Foreign Office, № 52 London. Ця праця складається з таких розділів: 1) Географія фізична і політична; 2) політична історія; 3) соціяльні та політичні умовини; 4) економічні відносини. Політ. історія доведена до протигетьманського повстання й утворення Директорії. Серед додатків находиться м. ін. берестейський мировий договір України з державами почвірного союза з 9. II. 1918 р.

При зладженні цієї публікації помічними були євторові й ті видання про українську справу в англійській мові, які появилися в Англії перед війною і в часі війни, та переклали на англійську мову німецьких видань Союза Визволення України і Головної Української Ради, що появилися друком в Америці, як „The Ukraine, the Land and its people", The Ukraine and Ukrainians" — проф. Ст. Рудницького і інших.

З появою в Льондоні української дипломатичної місії на початку 1919 р., інформаційна література в англійській мові про українську справу не дуже збогатилася. Нам знані тільки три брошури: 1) The problems of the Ukraine — А. Шульгина, 2) The Natural Resources, Industry, Exports and Imports of the Ukraine, — І. Шафаренка, 3) The Ukraine (the Granary of Europe). — Цими брошурами не вичерпується виконання місією за час свого півторарічного істнування інформаційною роботою в Англії, вона видавала свій пресовий бюлетен та вживала інших засобів пропаганди української справи, а всеж літератури в англійській мові про українську справу тоді видано дуже мало, менше, як перед війною. А єдиною солідною публікацією про українську справу — треба це признати — була згадана вище книжка Prothero, видана англійським міністерством закордонних справ.

Як тепер стоїть справа української пропаганди в Англії, цього ближче не знаю, бо політикою від довшого вже часу не займаюся. Думаю, що краще, як перед війною і в часі війни.

З вище сказаного виходить, що перед війною і в часі війни українська пропаґанда в Англії велася і то в поважних розмірах, як на тодішні наші сили і обективні можливости.

Андрій Жук.

Хто буде наслідником Сталіна?

Все, коли на з'їздах чи конґресах у СССР являються члени совітського уряду і проводирі комунізму, привітання їх відбувається на підставі певного, неписаного церемоніялу. Хоч у СССР нема офіційного поділу правлячої бюрократії на ранги, тим не менше цей неписаний церемоніял додержується дуже точно. Очевидно за кожним разом віддзеркалює він значіння і впливи комуністичних богів та божків.

Коли жив Ленін, то титул „ґеніяльного вожда пролетаріяту" належав до нього, у пресі, а також на всяких конґресах при відповідних оказіях завжди можна було читати чи почути цей титул. Про Сталіна тоді говорили та писали як про „вірного соратника та учня Леніна", інші комуністичні діячі мусіли задовольнятися скромнішими титулами, як наприклад: „вєрний страж революції" (шеф чека Фелікс Дзєржинський), „славний полководець пролетарской армии" (Фрунзе) і т. д.

Коли помер Ленін, титул „ґеніяльного вожда пролетаріяту" перейшов до Сталіна, змінився також уклад сил на совітському Олімпі. Титул „вірного соратника та учня" перейшов до замордованого недавно Кірова. Появилися нові постаті на комуністичному форумі, а деякі старі зникли в обрію. Так наприклад стратив усяке політичне значіння колишній голова Союзного Раднаркому Риков, який у свому часі належав до правлячої еліти і разом з Бухаріном був відсунений від справ, як опортуніст та єретик. Щез також довголітній комісар закордонних справ Чічерін, якого замінив Літвінов, присвоюючи собі титул „борця за мир". Натомісць явилися нові люди, яких наблизив до себе Сталін. Ось наприклад Лазар Мойсеєвич Каганович, який зробив собі швидку і блискучу комуністичну карієру від скромної посади секретаря провінціонального виконкому до всесильного становища другого секретаря політбюра та фактичного керманича економічної політики СССР.

Після вбивства Кірова, коли минула перша панїка, треба було докладніше встановити, хто обійме спадщину після Сталіна, у разі колиб і його стрінула доля Кірова. І тут, власне, рішення і бажання „ґеніяльного вожда пролетаріяту", носія цього найвищого в СССР титулу, Сталіна, виявляється в зміненому після смерти Кірова совітському церемоніялі. Перед тижнем відбувався окружний конґрес совітів Московської области. Совітські урядові реляції докладно описали церемонію привітання членів совітського уряду на тому з'їзді. Коли на салю засідань ввійшов Сталін, за ним Молотов, Каганович, Ворошилов та Орджонікідзе, члени конґресу встали з місць, овацїйно витаючи Сталіна вигуками „Нехай живе ґеніяльний вожд пролетаріяту товариш Сталін". Після цієї маніфестації на честь Сталіна члени з'їзду привітали Кагановича окликами „Нехай живе майстер соціялістичного господарства товариш Каганович". Після цих двох привітань з'їзд приступив до ділової праці. З цього ходу першого засідання московського з'їзду совітів бачимо, що після Сталіна найвищу ранґу і титул має в СССР Лазар Мойсеєвич Каганович. Таким чином він є проектованим наслідником Сталіна і так би мовити кронпринцом совітського режиму. Треба зазначити, що Каганович є шваґром Сталіновi, бо після таємничої смерти першої дружини Сталіна, Надії Алілуєвої, Сталін одружився вдруге з рідною сестрою Кагановича. Це дало підставу до злісних коментарів московської вулиці, яка до офіційного титулу Кагановича додала своє вуличне прізвище „всесоюзного шваґра". Під протекцією Лазаря Кагановича зробили карієру також його численні брати та інші родичі, що займають тепер високі становища в совітській бюрократії.

Чи дійсно Лазар Мойсеєвич Каганович засяде на Московському Кремлі, в давніх царських палатах, на диктаторському троні після Сталіна, покаже будуччина. *М. Сосницький.*

Кріваві бої у Мексику.

МЕКСИК, 18. 1. ПАТ. У стейті Пуебльо дійшло до кривавих боїв між військом і революціонерами. Підчас стрілянини вбили 15 революціонерів, багато ранили.

Два вояки теж ранені.

За приналежність до ОУН.

ДІВЧАТА ПЕРЕД ЛЬВІВСЬКИМ СУДОМ ПРИСЯГЛИХ.

ВІДКИНЕНІ ВНЕСКИ.

Перед промовою прокуратора трибунал поставив суддям присяглих 4 питання, а саме щодо обох підсудних питання за приналежність до ОУН, себто злочин державної зради зі статті 97 §. 1 к. з. Крім того щодо підсудної Степанії Мартиняк ще два питання за поширювання летючок і переховування нелеґальної літератури, себто за злочин зі статтей 154 § 2 і 155 § 2 к. з.

Оборонці зголосили ще по одному додатковому питанню зі статті 165 к. з. (приналежність до нелеґальної організації). Одначе трибунал по нараді відкинув оба додаткові питання.

По промовах оборонців реплікував прокуратор. Тому оборонці теж виголосили вдруге свої промови, відповідаючи прокураторові.

НАРАДА СУДДІВ ПРИСЯГЛИХ.

В год. 10.20 в ночі судді присяглі пішли на нараду. Одначе по півгодинній нараді зажадали від предсідника трибуналу, щоби трибунал таки поставив їм додаткові питання зі статті 165 к. з.

Трибунал по нараді поставив в год. 11.20 оба згадані додаткові питання.

Судді присяглі пішли вдруге на нараду і в год. 11.58 оголосили їхній предсідник проголосив такий вердикт: Судді присяглі заперечили 11 голосами приналежність обох дівчат до ОУН, зате затвердили 11 голосами оба додаткові питання — приналежність до нелеґальної організації зі статті 165 к. з.

Крім того потвердили 10 голосами питання зі статті 155 к. з. про переховування нелеґальної літератури, зате заперечили, начебто підс. Мартиняківна поширювала і розкидала летючки.

ПРИСУД.

На основі цього вердикту предсідник трибуналу, по півгодинній нараді, оголосив такий присуд:

Степанію Мартиняківну засудив за переховування нелеґальної літератури на 3 роки; за приналежність до нелеґальної організації на 2 роки. Спільну кару визначив їй 4 роки, зачисляючи сюди теж слідчий арешт від 29. січня 1934 р.

Підс. **Мирославу Головківну** засудив на 3 роки за приналежність до нелеґальної організації, але зачислив їй теж слідчий арешт від 13. березня 1934.

Засуджені приняли присуд спокійно.

„Ми розторощили ворогів української культури...“

ВЕЛИКА ПРОМОВА П. ПОСТИШЕВА.

Дня 11. ц. м. виголосив на II. Окр. Зїзді Рад Київщини промову Постишев, який м. і. сказав: 1933 рік був роком погрому націоналістичних і петлюрівських елементів, що засіли на ріжних відтинках соціялістичного будівництва. Важка стопа диктатури пролетаріяту роздавила гніздо це націоналістичної контрреволюції. Ясно, що частина ворогів розлізлася тоді по темних норах і закамарках. 1934 рік був роком добивання законспірованих решток розторощеного клясового ворога. В економіці затревалив 1934 рік успіхи попереднього року, а коли 1933 рік був роком ліквідації назадности України, то 1934 рік підняв її на вищий рівень у всіх царинах будівництва. В боротьбі за большевицькі колгоспи й багатство колгоспників мин. рік був важкий з огляду на погоду, але опортунізмом булоб не перемогти ці трудноші й відкладати колективізацію. В тих умовинах клясовий ворог вирішив підсилити промахи у хліборобстві і агітував за плиткою оранкою, саботував агротехнічні доручення, дезорганізував працю, ломив трактори й машини, крав пальні матеріяли, виступав проти відданих справі керманичів колгоспів. У 1933 р. ворога розбито, але не зліквідовано — і це вимагає ще дальшої праці.

Щодо української культури, то в 1934 р. знищено остаточно бльоки троцькістів і націоналістів. На будуче треба винищувати в ній усі прояви лібералізму й опортунізму, без огляду на особи поглибити внутрішньо-партійну демократію й самокритику, врешті висувати на відтинках української культури старих большевиків. Зокрема треба звільнити кількість комуністів серед учителів народніх і середніх шкіл, яких в 1930-31 р. було на Україні 7900, а в 1934 р. вже 35.000. В 1934 р. советизовано українську літературу, кіно, театр, музику і т. д., які досі були в руках націоналістів. Твори українських драматургів виставляють тепер у Москві й Ленінграді, літ. твори переводять на мови всіх народів СССР. Це доказ, що два останні роки були роками розвою справжньої української совітської літератури.

„Ми розторощили й вигнали з ідеольогічного фронту кадри українських націоналістів та троцькістів, протиставляючи їм совітські кадри, ми вляли в національно-культурне будівництво нову большевицьку кров і підсилили революційну сторожкість“ — закінчив свою промову П. Постишев.

*

„Правда“ з 14. ц. м. помістила промову Постишева на своїх сторінках, причому в уступі про українську культуру наводить з його слів такі прізвища ворогів української культури, що гамували її розвій: Чичкевич, Сліпанський, Романюк, Ерстенюк, Бадан, Винокур, Наумов і Бервіцький.

Сарщину прилучать до Німеччини від 1. березня.

ЖЕНЕВА, 18. 1. ПАТ. Учора несподівано виринули трудноші в справі тексту рішення Ліґи про прилучення Сарщини до Німеччини. Німецький уряд зголосив комітетові трьох деякі застереження у справі цього рішення. У рішенні кажеться, що коли Франція і Німеччина не поладнають до вісьмох днів деяких спірних справ при співучасти комітету трьох, тоді збереться Рада Ліґи і вирішить їх. Франція і Німеччина мали би зобовязатися що згодяться на це рішення Ради. Німеччина не хотіла згодитися на таке вирішення справи. Головною справою це проблема деміліташризації Сарщини, якої домагається Франція. Німеччина не заперечує що Сарщина положена на лівім боці Рену, підпадає постановам версальського трактату про демілітаризацію. Одначе Німеччина не хоче згодитись, щоби Рада Ліґи у своїм рішенні пригадувала ці постанови. Тому засідання Ради відложено на годину, а за той час велись переговори з німецьким ґенеральним консулем у Женеві Кравлем.

В год. 8-ій вечором відбулось засідання Ради Ліґи, на якім були присутні голова адміністраційної комісії Сарщини Нокс і голова плебісцитової комісії Роде. Голова комітету трьох барон Альойзі склав подяку плебісцитовій комісії і през. Ноксові за його діяльність. Опісля склав звіт з плебісциту у Сарщині. Ствердив що в усіх виборчих округах населення Сарщини висловилося більшістю голосів за прилученням басейну до Німеччини. На цій основі бар. Альойзі предложив Раді таку резолюцію:

Рада Ліґи рішає: 1) прилучити до Німеччини цілий басейн Сари; 2) передати владу Німеччині у Сарщині в дні 1. березня ц. р.; 3) доручити свому комітетові, щоби устійнив з Німеччиною і Францією та адміністраційною комісією конечні постанови з приводу зміни устрою Сарщини. Коли би до 15. лютого ц. р. не устійнили таких постанов, тоді комітет трьох предложить Раді Ліґи свої пропозиції згідно з принятими зобовязаннями Франції і Німеччини перед плебісцитом.

Опісля мін. Ляваль подякував теж адміністраційній і плебісцитовій комісії, заявляючи що Франція, висловлюючи свою згоду на висліди плебісциту, дала доказ своєї пошани трактатам. Ще залишається вирішити багато справ. Вдержання ладу у Сарщині 15 років і ладу підчас плебісциту приносить шану Лізі Націй. Шеф німецького уряду заявив перед кількома днями, що ніяка пляма не повинна обтяжувати Сарщини до часу прилучення до Німеччини і тому населення повинно берігти дисципліну. Таким чином Гітлер висловив волю, щоби не переслідували тих, які скористали свобідно зі своїх прав підчас плебісциту. Німеччина повинна запевнити їм безпеку. Франція не заборонює вступу емігрантам зі Сарщини, але заявляє, що коли вини не проблема сарських емігрантів, то це буде міжнародня проблема. В цій справі Франція зложить меморіял.

Канцлер Гітлер заявив, що Німеччина не буде мати до Франції ніяких територіяльних домагань. Цю заяву приймаю. Французько-німецький союз є засадничою умовиною миру. Незадовго дійде до переговорів з Німеччиною.

Мін. Іден піддержав цілу заяву мін. Ляваля. З черги польський делеґат мін. Комарніцький висловив радість польського уряду, що проблему Сарщини поладнано згідно з трактатами і волею її населення. Висловив подяку обом комісіям, комітетові трьох і Франції.

По заяві предсідника Ради мін. Тевфік Арàса Рада Ліґи приняла резолюції бар. Альойзія. Опісля Рада уповажнила през. Нокса проголосити амнестію у Сарщині.

Ревізії у Берліні.

БЕРЛІН, 18. 1. ПАТ. Учора пополудні на головних вулицях середмістя націонал-соціялістична жандармерія леґітимувала прохожих пробоєвиків і цивільних осіб, домагаючись від них документів тотожности.

Чи є чехословацька мова?

Чехословацьке міністерство освіти видає розпорядок, на основі якого всі школи мають подавати у шкільних свідоцтвах і публікаціях однакову номенклятуру викладної мови, називаючи її „чехословацькою“. Серед словацького населення цей розпорядок викликав велике негодування, бо словаки уважають його новою спробою зліквідувати словацьку мову як самостійну та окрему від мови чеської. Словацькі педаґогічні кола зазначують, що номенклятура, введена празьким міністерством освіти, є лінґвістичним абсурдом, тому, що „чехословацької“ мови не було і нема.

Справа буде порушена в парляменті, бо словацькі посли заповіли вже енерґійну інтерпеляцію.

Комуністи заповідають боротьбу за Сарщину.

БЕРЛІН, 18. 1. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: Провідник сарських комуністів Пфордт прибув до Парижа і заявив представникам преси, що Макс Бравн і Гофман задумують внести спільний протест Фронту Єдности проти плебісциту у Сарщині. Пфордт підкреслив, що боротьбу за Сарщину вестимуть далі, хоча в іншій формі.

Апостольська адміністратура — а не єпархія.

На сторінках польської преси пишеться тепер часто про нову т. зв. лемківську єпархію, провід якої доручено як апостольському адміністраторові о. д-рові Василеві Масцюхові. Ця назва єпархії зовсім невірна, бо рішенням Ватикану не утворено нової єпархії з частини греко-кат. перемиської єпархії, тільки виділено з неї девять західних деканатів на Лемківщині й утворено для них окрему апостольську адміністратуру з о. В. Масцюхом, при чому він дістав епископську юрисдикцію над греко-кат. вірними і їх парохами на згаданому вище тереві. Утворення ап. адміністратури на Лемківщині позбавило Преосв. Йосафата Коциловського епископської юрисдикції на тому терені на час тревання адміністратури. Одначе канонічно не виключена річ, що по нормалізації відносин можуть там скасувати апостольську адміністратуру і тоді Лемківщина вернеться знову до повної конечної звязи з греко-кат. перемиською єпархією і перемиський епископ відзискає там знову юрисдикцію.

Чи і коли буде утворена на Лемківщині окрема греко-кат. єпархія — не відомо. Кажуть тільки, що польський уряд робить дальше заходи у Ватикані в ціли утворення на Лемківщині самостійної греко-кат. єпархії, до чого треба відповідної зміни конкордату. Це йде очевидно на руку нашим москвофілам, що маніфестаційно й остентаційно заанектували для себе о. В. Масцюха і стараються мати його завжди під своєю виключною опікою. Час покаже, чи о. Масцюх стане справді мячем в руках москвофільських грачів, чи матиме самостійну національну лінію і чи не заведе у дечому москвофільських надій та апетитів. Покищо о. В. Масцюх буде урядувати в Риманові-живці у віллі графа Потоцького, хоч там нема довсім греко-кат. церкви. Слід теж зазначити, що без упину йдуть дальші заходи москвофільських менерів за поширенням території нової апостольської адміністратури і на цілу низку деканатів — головно в сяніцькому й ліському повіті, — які залишилися при перемиській єпархії.

При цій нагоді не буде від річи пригадати, що ап. адміністратор не є ідентичний з ап. візитатором. Перший має власну епископську юрисдикцію, т. зв. **iurdiciio quasi episcopalis**, хоч не конечно мусить бути епископом, другий (напр. епископ д-р Чарнецький) такої юрисдикції не має, а виконують її дотичні територіяльні епископи. В нашій греко-кат. церкві інституція апостольської адміністратури не нова. Перед війною утворено її для наших поселенців у Босні з осідком у Баньлюці і таким ап. адміністратором, підчиненим безпосередньо Ватиканові, був пок. о. д-р Йосиф Жук, а від 1915. р. і кілька ще літ по світовій війні о. мітрат Олексій Базюк і вони обі були лиш звичайними мітратами, а не епископами. Перед кількома роками знесено апост. адміністратуру в Босні і тамошніх греко-кат. вірних піддано під юрисдикцію греко-кат. крижевацького епископа в Хорватії. Апостольську адміністратуру для греко-кат. вірних утворено після війни на Буковині, яка належала до греко-кат. єпархії в Станиславові і яка внаслідок нових кордонів опинилася в румунській державі. Отже є це тип переходовий, викликаний здебільша політичними обставинами часу, що найчастіше зникає з хвилиною стабілізації політичних відносин.

Як справді буде на Лемківщині, годі сьогодні передбачити. Є тайною і те, чи о. д-р В. Масцюх буде епископом, як був напр. о. д-р Базюк у Босні, або о. Злепко на Буковині. Натомість відомо, що о. Масцюх замовив собі в одній львівській фірмі мітру й жезл і вони йому вже доставлені.

Сконфіскували майно Айнштайна.

КВІЗДИНЬ, ПАТ. Влада сконфіскувала нерухоме майно проф. Айнштайна в Капут біля Почдаму, на основі закону про конфіскату комуністичного майна.

Трансатлянтійський повітреплав.

НЮЙОРК, ПАТ. Президент Рузвельт затвердив будову повітреплава для трансатлянтійської комунікації. Коштуватиме цей повітреплав 5 міл. долярів. Винаймуть його приватному т-ву, яке згодиться утворити міжнародне т-во з участю німецьких конструкторів. Федеральна комісія для справ летунства внесе цей проєкт у найближчому часі до конґресу.

Землетрус.

МІЛЯНО, 18. 1. ПАТ. Вчора між год. 20. і 20.15 відчули в Фіюме кілька підземних стрясень, що тревали по кілька секунд. Люди в переполосі вибігали на вулицю. В год. 23. було ще одно потрясення, що тревало 4 секунди, а викликало великий переполох, головно в театрі „Феніче“. Матеріяльних втрат нема. Сейсмографи в Падуї занотували два підземні стрясення великої сили. Перший в віддалі 150 км., другий в віддалі 130 км. від Падуї.

Морози в Греції.

АТЕНИ ПАТ. У північній частині Греції лютують сильні морози. Багато сіл зовсім відрізаних від світа наслідком великих снігів.

—о—

Відчит Розенберґа.

БЕРЛІН, 18. 1. ПАТ. Шеф націонал-соціялістичного закордонно-політичного уряду Розенберґ виголосив перед дипльоматами відчит п. н. „Світогляд закордонної політики“. Прелєґент підкреслив, що найбільшою вартістю націонал-соціялістичного руху у Німеччині є національна гідність. Німецький націоналізм не загрожує націоналізмам інших народів. Одначе завдяки домінуючій своїй ролі у державі може забезпечити цю рівновагу, якої бажає цілий світ. Німецький націоналізм не є всесвітньою догмою. Націонал-соціялістичний рух шанує інші раси та інші державні устрої. Згадуючи про плебісцит у Саршині Розенберґ заявив, що плебісцит був доказом як глибоко заволоділи німецьким народом нові почування. Тепер можлива стабілізація зовнішньо-політичних взаємин у формі, яка виключає сутички між динамікою ріжних народів. Розенберґ закінчив свій відчит тезою: Шануй батьківщину інших, але свою рідну люби.

Горячка в світлі найновіших дослідів і способи її поборювання.

Піднесення теплоти тіла у чоловіка, або як її зовуть гарячка, є одним зі знаків, які вказують на певні хоробові недомагання, які починаються у людськім тілі. Виходячи з найновіших лікарських дослідів, гарячка є охоронною обороною недужого організму у борбі з причинами, які викликали підвищення теплоти. Якщо хочете поборювати гарячку, повинні Ви протиділати деяким її обявам, що йдуть з нею у парі: болі голови, неспокій, приспішене биття серця і т. п. не ослаблюючи при тім, але підсилюючи оборону організму.

До поборювання гарячки дуже добре надаються таблетки Тоґаль, що завдяки своїм хемічним складникам є рівночасно протиболісним середником, проти ревматизму і проти артретизму. Тоґаль є добрим протигарячковим середником. 5/4 1-1

НОВИНКИ

— **З ПРИЧИНИ ЙОРДАНСЬКОГО СВЯТА чергове число „Діла“ появиться аж в понеділок рано.**

— **„МЕККА“**, Руська ч. 1 — це прибіжище всіх спрагнених тепла, гарячого чаю й солодощів! 859 3-3

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущини 3**, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 24-100

— **Фризієрські сальони** для пань і панів та косметичні — Т. Кутковський, Сикстуська 14, тел. 106-88. 85/87 10-?

— **Хочете мати добре футро**, ідіть до відомої фірми Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— **Школа Танців „Хоровід“** вул. Рутовського 22 І. пов. (Нар. Дім) розпочинає курс танців з днем 22. І. ц. р. Зголошення і вписи від 18—22. січня ц. р. в годинах від 5—7.30 веч. Окремий курс для старших. Лекція передсвяточного курсу (остання) у вівторок 22. І. з год. 5.30 вечором. 873

— **Великі Вечерниці „Правників“** відбудуться 14. лютого ц. р. в салі Ремісничої Палати при Стрілецькій площі. 769

— **З Т-ва „Сурма“. Перша посвяточна проба хору** відбудеться в понеділок 21. І. в год. 7. З причини близького речинця концерту приявність всіх членів обовязково конечна. 876

— **Комітет „Допомоги вдовам і сиротам по священиках“** уладжує в понеділок, дня 4. лютого 1935. в салі „Народнього Дому“ й „Української Бесіди“ **традиційний вечір** при ласкавій співучасти оперової співачки Вп. П. Софії Зівірської й оперового співака Вп. П. Михайла Голинського та хору „Сурма“. По вечорі танці, під проводом Вп. п. проф. П. Зимака. Стрій візитовий. Вступ від особи 3 зол. (для акад. мол. 1.50 зол.) і тільки за запрошеннями, які можна відібрати у власному склепі „Тека“ при вул. Трибунальській 1. Буфет у власному заряді. Беручи під увагу ціль вечора, комітет має надію, що ширші круги нашого громадянства прибудуть, як кожного року, численно. 874 1-1

— **17-ті роковини проголошення самостійности України** святкуватиме наше громадянство великим концертом, який відбудеться в **неділю 27. ц. м. передполуднем** у салі Великого Міського Театру у Львові. Як зачуваємо, в концерті, в якому вступне слово виголосить д-р В. Старосольський, візьмуть участь наші найвизначніші співаки Марія Сокіл і Михайло Голинський, знаменита артистка Олександра Кривицька, хор „Сурма“ під орудою Івана Охримовича та повна орхестра Львівської Фільгармонії з Антоном Рудницьким як диригентом. Орхестра крім власних сольових точок акомпаніюватиме при виступах співаків. Також програма концерту передбачує незвичайно цікаві точки м. і. перше виконання у Львові твору одного з передових українських композиторів Пилипа Козицького, сюїти для великої орхестри п. н. „Козак Голота“. Без сумніву цей святочний концерт стягне все наше громадянство тим більше, що весь дохід призначений на будову захоронки для сиріт і бідних дітей еміґрантів з Вел. України.

— **Ідеольогія М. Драгоманова в світлі сучасности.** Під таким наголовком виголосить проф. К. Чехович відчит з циклю „Академічних Вечорів“ у неділю 20. січня ц. р. в год. 6. вечором у салі т-ва „Українська Бесіда“ при вул. Рутовського ч. 22.

— **Затьма місяця** відбудеться, як ми уже повідомляли, в суботу, 19. ц. м. Зачнеться в год. 1.38 в полудне і скінчиться в год. 5.55 веч., отже потреває 6 годин 17 минут. Повна затьма тревтиме 1 год. 27 мін., а саме від год. 4. до год. 5. мін. 31. А що у Сх. Галичині місяць зійде щойно в год. 4, то перші фази затьми не будуть у нас видні. Місяць зійде в часі повної затьми.

— **Замкнення вистави АНУМ.** У неділю в год. 3. пополудне замикається VI. Вистава АНУМ. Салі підчас двох днів свят будуть опалені. З останніх чужих рецензій треба відмітити оцінку директора Музею і Ґалерії у Львові д-ра І. Г. у „Ґазеті Львівскій“, у прихильному тоні і з приміткою, що організатори польських вистав повинні брати собі за приклад Каталог АНУМ.

— **Дві балеві орхестри та низькі ціни.** Довідуємося, що на Балю Української Преси гратимуть дві найкращі українські забавові орхестри. А саме — у великій салі гратиме збільшена орхестра п. Яблонського та одночасно в малій салі — орхестра п. Костюка. Час, коли вони почнуть грати, перерви й остаточна година встановлені так, що від вечора до білого ранку гратиме безперервно музика. Одночасно члени Ділового Комітету, що уладжує БУП, рішуче заперечують поголоски, наче би були передбачені високі ціни білетів. Ті поголоски розсівають мабуть несовісні „конкуренти“ для дискредитації вечора і відстрашення охочих. Фантастична — як на нинішні часи — ціна 10 зол. за білет (як кажуть сплетні) ніколи навіть не була брана під увагу! Отже: буде гарно, весело і — дешево!

— **Техніки!** Заходом Культурно-Освітньої Комісії при Т-ві „Основа“ відбудеться в неділю дня 20. ц. м. в клюбі Т-ва при пл. св. Юра ч. 5. реферат проф. д-ра В. Старосольського на тему: Сучасна „кріза“ інтелігенції й молодь. Початок в год. 14.

— **Стрілецьку виставу** відвідало за останній тиждень декілька більших прогульок. В останню неділю в год. 11 відбувся показ з вистави враз з поясненнями для 82 луговиків, що прийшли під проводом своїх організаторів д-ра Дашкевича та дир. Козланюка. Як примір гарний наслідування треба згадати про прогульку селян зі Збоїск, що прибула в день Нового Року оглянути виставу під проводом місцевого пароха о. Ганаса. В четвер 17. ц. м. оглянули виставу елеви малої духовної семинарії. На Йордан та в цю неділю вистава відчинена як звичайно від год. 10—14. В неділю в год. 11. давати буде пояснення її впорядчик д-р Ів. Іванець.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні клясової льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 58349. 10.000 зол. на ч. 124511. 5.000 зол. на ч. 53039. 2.000 зол. на ч. 58436, 105539, 132762, 158205, 171487. 1.000 зол. на ч. 20367, 44176, 46715, 97169, 125872, 132308, 134373, 149242, 151529, 157515.

— **Тайна успіху.** У кожній ділянці продукції можемо в останніх часах запримітити, що вона старається при найбільшій напрузі сили та енергії добути якнайкращі, найдоцільніші та найдоступніші для загалу зразки виробництва. Таким робом на нашому ринку недавно щораз більше поширена чоколяда Бранка-Люкс, виробу мабуть найметкішої з усіх наших фабрик солодощів фірми Бранка Сп. А. у Львові, є прегарним доказом, що при відповідім зусиллю можна зробити доступним для найширших верств покупців товар найвищої та найшляхотнішої якости. У цьому тайна безприкладного успіху чоколяди Бранка-Люкс.

— **Оконечна ціна помаранч у детайлі 1 зол. 30 сот.** Аґ. Всхуд повідомляє: 18. І. компетентна влада устійнила оконечно ціну помаранч у детайлі на 1 зол. 30 сот. Ціна ця торкається всіх помаранч без огляду на те, відкіля вони походять. На Гдиню приходять величезні транспорти помаранч, тому не виключене, що помаранчі ще подешевіють, коли буде велика подача. Щоби не допустити до підвишки цін ! спекуляції, купці мусітимуть підписувати деклярацію, в якій зобовяжуться додержуватися цін, визначених компетентною владою.

Арештували двох сарських жандармів.

ПАРИЖ, 18 1. ПАТ. Зі Сарбрікен повідомляють, що аж до переходу басейну Сари до Німеччини митний кордон не зміниться. Повідомляють, що у Франції арештували двох сарських жандармів, які перейшли французький кордон у погоні за втікачами.

Зі страху перед репресіями націонал-соціялістів 170 осіб зі Шульцбах і 60 осіб з Кампгавзен скрилися у будинках французької копальні.

Хто зложить на дар „Просвіті“ — облекшить її важкі завдання.

— **З Польщі.** У Варшаві арештовано сімох урядовців магістрату, що здефравдували міські стипендії ім. Шопена у сумі 4.000 зол. — Мешканцям Варшави грозить смерть від ґазу, бо старі перержавілі рури перепускають ґаз, наслідком чого кілька осіб вже померло а кількадесять затроїлося. — В канцелярії нотаря Мандацького в Лодзі злодії розбили дві огнетревалі каси і забрали 20.000 зол., залишивши картку з написом „до побачення".

— **За людоїдство** відповідав Йосиф Єлень перед окружним судом у Варшаві. Він мав приятельку Мілевську, з якою посварився. З пересердя відкусив їй палець і проковтнув. Тому, що людське мясо їсти не вільно, дістав півтора року вязниці.

— **Ріка з вином замісць з водою**. Як повідомляють із Збонщини, велике враження викликали службовці скарбової влади, що нищили 6.000 літрів кількалітного овочевого вина, яке виляли до ріки Одри. Вино належало до тамошнього підприємства фабрикації овочевих вин, Витовта Жолнеркевича, яке закрито.

— **Язва вовків на Виленщині.** Село Казюки дзісненського повіту окружили в ночі на 15. ц. м. вовки і почали добуватися до людських загород. На щастя вдалось повідомити про це владу безпечности і ловецьке товариство з Дзісни вислало вранці облаву, зложену з 12 стрільців. Учасники облави підійшли під село і дали до вовків кількадесять стрілів. Кілька вовків убили, а решта звірів утікла. Також в інших місцевостях Виленщини появилися масово вовки і роблять мешканцям великі шкоди. В дзісненському повіті вбито 17 вовків, у поставському 8, браславському 12.

— **Спаралізований при окраденні трупа.** В Ботушанах на Буковині склалася незвичайна подія. Відомий в околиці злодій Ніко Тріка добувся до гробу померлого недавно багатого небіжчика і відкривши домовину, зняв з небіжчика нові черевики та перстені. Коли кінчив свою ганебну працю, його спаралізувало на цілому тілі. В стані загальної безвладности його відставили під поліційною ескортою до шпиталю.

— **Шов змінює образливі уступи драми „Жанна д' Арк".** „Осерваторе Романо" повідомляє, що ігумені монастиря в Стенбрук вдалося переконати письменника Бернарда Шова, що він повинен змінити епільог своєї драми „Жанна д' Арк". Між ігуменею, яка, заки вступила до монастиря була відома в широких колах музичного світа, та драматургом, який сам виступав як музичний критик, вивязалася переписка. Ігуменя вказала багато місць у драмі, які для католиків є образливі та незгідні з правдою. Шов, що свої листи підписував „брат Бернард" згодився з думками ігумені та заповів, що поробить відповідні зміни.

— **Нова опера Масканія.** В медіолянському театрі Скаля відбулася 17. ц. м. премієра найновішої опери Масканія „Нерон", що є музичною сензацією в цьогорічному сезоні. Композитор диригував особисто орхестрою і був привеволений багато разів являтися перед публикою, що нагородила його твір грімкими оплесками. В опері представлено вперше Нерона не як жорстокого тирана, але як опікуна і протектора мистецтва. Як оповідають його близькі знайомі, Маскані творив свою оперу ночами. Він мав чотирьох співробітників: першими були сови, що сідали на дах його дому в год. 8. вечорами, коли Маскані приступав до компонування. Другими були церковні дзвони, що відзивалися в 5. год. ранком. Третіми були міські машини, що шуміли в низу, миючи вулицю, а вкінці рух у місті, що зачинався у год. 7. Ті звуки давали йому натхнення і розвагу в часі нічної роботи.

— **Тихі літаки.** Японська преса повідомляє про винахід, що має зовсім усунути шум моторів при літаках. У найближчому часі випробують його військові летуни.

— **Страшний буревій** перейшов над містом Антонія в південній Бразилії і за 5 мінут знищив значну його частину. Багато державних будинків і франко-італійських лягли в развалинах. Жертви людьми покищо невідомі.

— **Відбудова раю.** Як повідомляє англійська преса, арабська країна, де на основі легенд находився земський рай і тепер простягається безводна пустиня, буде знову перемінена в розкішну долину. Король Іраку позволив одній льондонській фірмі побудувати таму на ріці Тиґрі біля Кута і відвести води в долив Шат-ель-Араб. Таким чином води Тиґру, особливо в часі повені, будуть наводнювати пустиню, аж до старинного халдейського Уру. Земля цих сторін дуже врожайна і колись на думку старинних греків та персів тут росли пальми і всяка буйна ростинність. Пізніші жорстокі війни знищили всю іріґаційну систему і колись цвитуча країна перемінилася в пустиню.

— **Поворот експедиції Бирда.** З Австралії повідомляють, що корабель „Джекоб Руперт", який належить до полярної виправи Бирда, вплив до Бей оф Ґвелес (заливу китів), щоби забрати частину експедиції з річами. Експедиція Бирда вертає зі своєї виправи на південний біґун крізь Нову Зеляндію до Нюйорку.

— **Пропав ледолім.** В Новій Зеляндії панує велике занепокоєння про долю ледолому „Віяґірп", що належав до полярної експедиції Лінкольна Ельсворта. Ледолім находився на морі Веделя в заливі Атлянтику на побережі Антарктиди. Експедиція Ельсворта не має ніяких вістей з ледолому від жовтня м. р., себто від часу, як він вирушив у дорогу.

— **Підбіґунова комунікація.** Як повідомляють з Москви, з днем 20. ц. м. розпічнеться правильна летунська почтова комунікація між Москвою і совітськими підбіґуновими околицями. Літаки будуть курсувати що 20 днів.

— **Самогубство рекордистки.** Славна австрійська пливачка Йоганна Фабер, що переплила торік канал Ля Манш у рекордовому часі, пробувала на днях відобрати собі життя з причини важких матеріяльних умовин. Її відратували. На приготування до свого рекорду вона стратила увесь свій маєток.

— **Літак велитан.** Найбільший французький літак „Поручник Париж" виконав перед кількома днями свій перший пробний лет. Апарат, що важить 37 тон при довжині крил на 50 м., має 6 моторів і може взяти 70 людей. Літак буде вжитий до комунікації з південною Америкою, але наперед буде курсувати на лінії Марсель-Альжир.

— **Вибух вульканів.** На острові Джаві почали вибухати вулькани Кракатав і Мерапі. Населення втікає масово в подальші сторони.

— **Незвичайна газета** в одному приміринку почала виходити в кульській тундрі на Сибірі. Ця „Газета Тундри" не друкована, але писана ручно, причому залишено кілька стовпців вільного місця. Кожний читач, що має щось цікаве сказати, може вписати тут свої інформації, а мешканець з кінця села обовязаний відставити газету до сусідного села. Так переходить тойсам примірник газети з рук до рук, від села до села.

З листів до Редакції.

Вельмишановний Пане Редакторе,

Прошу Вас ласкаво не відмовити помістити у Вашому цінному органі таке:

З приводу статті, що появилась у варшавському „Бюлетині Польсько-Українськ-ому" ч. 39. 1934. р. під наголовком „Польсько-українські взаємини нині і завтра" почуваю себе зобовязаним виступити з протестом проти того, щоби аноніми виступали публічно, надуживаючи імя бувшого старшини Української Галицької Армії.

Думаю, що досі ніхто із бувших старшин УГА не зареаґував проти таких безпідставних і невірних заявлювань анонімового дописувача з огляду на характер часопису, в якому появилася ця стаття. Всеж таки я, як товариш зброї Армії, що боролась за Самостійність і Соборність України, не можу теж погодитись із висказаною в тій статті анонімовим автором думкою, начеб то у загалу б. старшин УГА, по так жертвенних змаганнях, наступила і взагалі могла наступити якась переломова зміна.

. . . .

Чиж ми, українці, для майбутности малиб від своєї славної традиції, — тієї ще між нами живої традиції, — відмовитися?

Дякуючи за Вашу, Вп. Пане Редакторе, ласкавість остаю з належною пошаною

Віктор Курмановин,
б. ген. хор. У. А.

Баден, к. Відня, 24. грудня 1934.

З концертової салі.

IV-тий СИМФОНІЧНИЙ КОНЦЕРТ.

В четвер 17. ц. м. відбувся в салі польського Муз. Т-ва IV. з черги симфонічний концерт Львівської Фільгармонії. Диригував І. Наймарк, солістом концерту був пяніст Ст. Аскеназе. Оба артисти стягнули дуже багато публики, так, що концерт зразу робив враження знаменитої й атракційної імпрези.

Тут мали ми нагоду переконатися, який вплив на орхестру має справді добрий диригент і як ріжно грає Львівська Фільгармонія під ріжними диригентами. Вправді львівська орхестра не належить ще до тих, на яких добрий диригент може свобідно „грати" (як на фортепяні), а всеж таки дала вона під рукою Наймарка те, що могла. Вже виконання увертюри до опери „Еуріянте" Вебера мало свій стиль, а динамічні контрасти давала орхестра майже зовсім свобідно. Другим твором, диригованим Наймарком, була середня частина симфонічної трильоґії М. Карловича „Пісня про любов і смерть", в якій Карлович (знаменитий польський симфонік) передав увесь песимізм і траґізм свого життя. Крім цього почули ми ще два симфонічні твори, а саме: Реґера Варіяції і фуґа на тему Моцарта (з форт. сонати А-дур) і Ваґнера вступ до опери „Співаки в Норимберґії". Твір Реґера є взором специфічного йому полiфонічного стилю, в якім кожна найменша, чи найпростіша думка виростає до величезних розмірів у скомплікованім контрапункті, або переміняється в матеріял до знаменитої фуґи. З простої теми Моцарта творить Реґер величезний, прекрасний симфонічний твір, у якім по мистецьки володіє орхестровим апаратом і який знаменує незвичайна прозорість інструментації. Диригент Наймарк виказався тут та у Ваґнері великою музикальністю і рутиною у веденні орхестри (місцями ще дуже тяжкої).

Соліст концерту, знаменитий пяніст Ст. Аскеназе, грав концерт Ц-дур оп. 15 Бетовена. Гру його знаменує велика прозорість і ритмічна точність. А навіть можна сказати, що ритмічні акценти були марковані за гостро, так, що концерт місцями робив враження сухих метрономічних відтинків, що у значній мірі пошкодило свободі композиції (особливо I. частина). Але тут мусимо рівночасно Аскеназого виправдати, бо орхестра Львівської Фільгармонії ще не вміє сама слухати соліста і свобідно йому акомпаніювати, тому він мусів їм початки тактів, а навіть кожну чвертку гостро „вибивати". Стилево концерт був без закиду. На „біс" заграв Аскеназе може аж надто віртуозно Скерцо з Сонати оп. 31. Ес-дур Бетовена.

Назагал концерт був дуже добрий і публика вдоволена.

Роман Савицький.

—o—

З кіна.

КІНО-РЕВІЯ „МАРУСЕНЬКА": „ТАЄМНИЦЯ КІМНАТИ КРАСИ" та ревія „О'КЕЙ!"

Фільма, що не має ніякої глибшої основи. Така собі копиця пребанальних ситуацій і пустомельщини. Але хто цікавий поглянути, як фабрикують красу, гарне личко, штучні брови, гнучкі руки й лінію — може про це все довідатися з такої фільми. Богато сцен повторюваних сотнею разів у того рода американських фільмах. Ще найкраще випала весела сценка з кріликами, що лазять собі свобідно по авті й пасажирах під час найшвидшої їзди.

Ревія пересічна. Пова симпатичними танками Лозінської й проф. Кшановського й кількома старими дотепами, нема нічого. Звертає на себе увагу польський фільмовий акторСелянський.

(ст)

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ

Виділення Гаїв з м. Тернополя. Ще у червні 1933 р. польсько-жидівська більшість міської ради ухвалила звернутися до міністерства внутрішніх справ, щоб воно виділило з міста Тернополя передмістя Гаї Великі разом з іншими сумежними передмістями під назвою Гаїв, як Гаї Чумакові, Гаї Шляхтинецькі і т. д. й утворило з них окрему самостійну сільську громаду з осідком у Гаях Великих. Є це мабуть перший випадок в історії міст у сучасній Польщі, що ділить територію міста, яка істнувала від початків його істнування. Є теперь саме навпаки, до міст прилучують підміські села — навіть проти їх волі, — щоби в цей спосіб розширити і розбудувати місто. Так було перед кількома роками і в Тернополі, коли прилучили до нього підміське польське село Загребелю, що лежить уже за Серетом. Рівночасно з повишою ухвалою запало рішення на міській раді прилучити до міста частину села Білої за промисловою школою, де недавно при парцеляції повстала підміська польська кольонія Новий Світ. Проти вилучення Гаїв українські члени міської ради запротестували з місця, а крім цього всі українські радні числом 10 внесли письменний протест до міністерства внутрішніх справ з домаганням

залишити передмістя Гаї у міській звязи, мотивуючи це господарськими причинами. Те саме зробили і самі наші заінтересовані передміщани. Тут треба згадати, що на передмістях Гаї живе понад чотири тисячі мешканців, з чого українці творять около три четвертини загалу населення. І саме ця обставина була причиною, чому місцеві поляки за всяку ціну хотіли позбутися Гаїв, бо в той спосіб число українських мешканців Тернополя автоматично зредукується приблизно майже на половину. Буде це мати наслідки між іншим і в шкільній ділянці і потягне за собою цілковите скасування решток українського вселюдного шкільництва у місті. На півтора року вся та справа притихла і щойно в грудні м. р. вже нова міська рада піднесла її заново ухвалюючи проти голосів усіх трьох українських радних виасигнувати з міської каси 10.000 золотих на кошти виділення Гаїв, зокрема на кошти утворення нових грунтових книг для Гаїв при городському суді, бо грунтові і будівляні парцелі в Гаях входять досі у склад міста і находяться в грунтових книгах катастральної громади Тернопіль при окружному суді. Виходить, що всі заходи українського населення і його міської репрезентації будуть безуспішні і таки візьме верх польський національно-політичний інтерес і Гаї, що від 400 літ творили одну господарську й адміністраційно-політичну цілість з містом, опиняться на правах звичайної сільської громади.

У вересні м. р. утворено в Тернополі „Хшесціянські Польско-Українські Звйонзек" як політичну прибудівку ББ з виразно політичними цілями, щоби під його фірмою обеднати для ББ і декого з наших залежних людей, або таких, що гонять за наживою і карierою. Ініціятором цієї форсованої нині імпрези був народній учитель з Дрогобича Антоні Стачкевіч, що прибув на перші збори і виголосив організаційний реферат. Таких „Звйонзків" в останніх місяцях утворено у Східній Галичині вже у цілій низці міст, як Дрогобич, Стрий, Самбір, Турка над Стриєм, Добромиль і т. д., завжди при чинній співучасти місцевої адміністрації і тих польських кол, що беруть активну участь у політичній організації Безпартійного Блоку співпраці з урядом. Без сумніву є це приготовлювання до недалеких соймових виборів, щоби крім таких типів, як Міхали Бачинські і Юзефи Яворські, захопити у ряди ББ і декого з тих, що досі хочби формально причислялися до українців та вирвати їх поза українського національного табору. На тернопільському терені керму „всполжиця" у формі „Звйонзку" взяв у свої руки гімн. проф. Станіслав Шолайський, теперішній голова місцевої організації ББ, а недавно ще активний ендек. Він і є головою „Звйонзку". До управи входить кількох польських інтелігентів і чотири українці, які врештою у нашому національному житті не грали ніякої активної ролі і стоять фактично здавна поза скобками наших організацій і в якими ніхто тепер не піддержує близчих взаємин. Найактивнішим членом управи „Звйонзку" є нотар. асесор Андрій Коблюк, що разом з проф. Шолайськ им розвинув ширшу вічеву акцію по наших селах у користь польської сторони при нагоді останніх сільських громадських виборів. З асесором Коблюком їздив теж часом референдар староства Адам Герасимович, що перед трьома роками був секретарем тутешнього відділу — нині покійного — москвофільської РАП (Русской Аграрної Партії). Третім членом управи є гімн. учитель Пилип Гайда, що вибивається як промовець на сходинах „Звйонзку". Як останній належав до управи старенький адвокат д-р Іван Калин. Він у „Звйонзку" не відограв ніякої помітнішої ролі і в другій половині грудня м. р. перенісся на постійне як адвокат до Копичинець. Чи д-р Калин на своєму новому місці в Копичинцях утворить „Звйонзек", сумніваємося, бо сам він не визначається ані як промовець, ані не має зовсім організаційного хисту. Хіба що зробить це на спілку з тамошнім бурмистром Рублем. До тернопільського „Звйонзку" належать деякі польські інтелігенти з ББ, а з українців крім вичислених ще кілька залежних державних урядовців; однак вони не беруть ніякої активної участи ні в нарадах, ні в праці „Звйонзку", що на українському терені остав цілковито без найменшого значіння і не притягнув до себе ні одного українського міщанина. Нема надії, щоби „Звйонзек" мав успіхи і в майбутності. Ті, що там опинилися, почуваються — здається — як у наймах в ролі званого колись по селі у жидів хуситів типу сабашгоїв, що в сабаш і жидівські свята носили жидам воду, палили в печі і світили та гасили світло. І такі типи сабашгоїв разом зі Зельманом у нашому селі перейшли вже до історії.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Горі імієм сердца!

Досі вважали нас похилою вербою. Скакали на нас ріжні міжнародні кози, цапи й барани, квакали на нас жаби зліва і зправа.

Пробували і ми бути козою і скочити на когось і не пішло. Жабами ми теж не вродилися.

Але теперрр!

Вербина натура вітрів від нас, як комуністичні настрої. Може бути — ми підросли, може — помудріли може така вже — Божа воля.

Але кігті нам ростуть. Загрожуємо большевикам, Японії (Зелений Клин!), Югославії (о. д-р Костельник!), Бразилії, Америці, чехословаччині, Румунії, Мадярщині і т. д. і т. д.

А все це від того, що ведеться нам дуже добре, що просто хочемо кликати, як св. Петро на Таворській горі:

— Господи! Добре нам зді бити! Аще хочеш, сотворимо три шатра!...

(Колиб тільки шатра власні мати!...)

Бо прошу: Так ведеться нам, що починають до нас масово ендеки переходити. Перший з них (гл. „Курієр Львовскі" з цього тижня) вже став гр.-кат. носить шаравари й вишивану сорочку та тільки дивиться, дебто ніж пхнути.

„Народнє Мистецтво" на гвавт шаравари шиє, сорочки вишиває — бо дальший контингент ендеків у дорозі.

А Львів? Львів тремтить у своїх основах. „Оброньци" вносять прохання приймити їх до „Молодої Громади", „Стшельци" до „Лугу" просяться, аж плачуть, „Обуз кобєт-обивателєк" з Міленою Рудницькою переговори веде (до „Союзу Українок" хочуть), „Союз Українських Купців" ледви встигає записати нових членів: Дрекслерів. Стахевичів, Гібнерів, Ліптнерів...

Памороки дістаю від успіхів.

Перекинемо Львів! Все! Навіть числа на трамваях догори ногами перевернемо!

Ходитимемо в гарасівках, в шапках з червоними верхами, з ножами за павухою літатимемо за ендеками і плювати будемо з третього поверху.

Мало того: Королеву будемо мати!

Гетьмана ми мали — не вдався нам. Диктатор був — тепер йому диктують. Голову держави? Голова — наше слабе місце. Бють нас по ній і по них били, аж побили

Але теперрр!

З королевою виграємо! Станемо всі монархістами, роялістами і придворними чурами. З королевою ще крок і чорт усіх ендеків побере, хіба, що до того часу вихрестяться на гайдамаків.

Не вірите?

W b. r. zdaje się po raz pierwszy od niepamiętnych czasów nie odbędzie się we Lwowie tradycyjny Bal Prasy, natomiast po raz pierwszy odbędzie się — Bal Prasy ukraińskiej.

Kampanja reklamowa już się rozpoczęła w prasie ukraińskiej. Z komunikatu komitetu balu prasy ukraińskiej dowiadujemy się, że „ośrodkiem zainteresowania będzie wybór królowej ukraińskiego karnawału".

Polski Lwów cofa się na każdym kroku.

(Це з „Іл. Курієра Цодз." з 19. ц. м.)

І треба нам було думати стільки літ над проблемою. як здобути Львів?

Один баль — і перемога за нами.

АКа.

СПОРТ.

ГАКІВКА.

ЛЬВІВ. **Чорні — Погонь 0:0.** Змагання за мистецтво А-кляси.

БІЛЯНС КАНАДІЙСЬКИХ ГАКІВКАРІВ.

Канадійська гаківкова дружина Вінніпег Монархс розіграла в цьому сезоні на европейському терені 20 змагань, в яких виграла 19 разів і раз зремісувала. Загальний білянс здобутих і втрачених воріт представляється 131:16. Одинокий ремісовий вислід осягнула з канадійцями чеська дружина Л. Т. Ц. Прага — 0:0.

ДУЖАННЯ АТЛЕТІВ ЗАКІНЧЕНІ.

В четвер 17. ц. м. закінчився у Львові турнір професійних атлетів за чашу середущої Европи, що тривав ледви 17 днів і приніс аранжерам тої імпрези поважні дефіцити. Вислідн дужань з останнього дня такі: Ляндав поклав Щербінського. Чая — Преллєра, Біндер — Поліса; боротьба Валюшевського з Шимковським за перше і друге місце скінчилась дискваліфікацією останнього за брутальність, недозволені хвати і копнення судді. Після закінчення турніру проголошено такий вислід: 1. місце і чашу здобув Валюшевський, 2. Шимковський, 3. Біндер, 4. Поліс, 5. Ляндав.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

НАЗУСТРІЧ, ч. 2. двотижневик. Література, мистецтво, наука, громадське життя. Львів 15. 1. Ціна 50 сот. Зміст: Володимир Ласовський: Нікольо Глущенко, паризький красунь, богеміст, ще й маляр. Петро Карманський: Застигла мовчанка. Володимир Гаврилюк: Слухай, як можна... Святослав Гординський: Чотири ретортн лірики. Ю. Косач: Євангеличне. Є. Маланюк: Вітане. Б. І. Антонич: Елегія про ключі від кохання. Наталія Лівицька-Холодна: Із збірки „Вогонь і попіл". Йосиф Стадник: Наш театр 40 літ тому. Таня Чайківська: Мініятури (Рукн. Лядин). Мих. Рудницький: Новий лавреат Гонкурів. Роже Версель: Над червоним Дністром. Ст. Левинський: (Кражки над і). — Карнавал, Українка у поляків. А. Лян: Прогулька на Нордкап. О. Дніпровський: Два нові томи прози (В. Софронів, Улас Самчук). Горобці на дротах. Літературний Бім-Бам. Леліто 40 сорок... —

ТОРГОВЛЯ І ПРОМИСЛ. ч. 2 (8) з 15. січня 1935. Зміст: Співробітництво чи куратели (до статті п. Корчинського в „Г. К. Ч."), дві анкетні статті про споживчі гуртівні. Недбайливість чи обставини (ще про „Нар. Гостинницю"), Упрощене торговельне книговодство (вел. фейлетон), „Спілка" (мал. фейлетон Северка), Фахові й організаційні вісти.

ЖІНОЧА ДОЛЯ, часопис для українського жіноцтва. Коломия, 15. січня 1935. Ч. 2. Р. XI.

ЖІНОЧА ВОЛЯ, часопис для сільських господинь. Коломия, 15. січня 1935 р. Ч. 2. Р. II.

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований часопис для всіх. Львів. 15. січня 1935. Ч. 2. Р. IV. Зміст: Великі нагороди. О. Горицвіт: Рискаль (фейлетон). Константина Малицька: Через річки, через гори. Проф. Р. Русова: Дещо про сучасну дитячу книжку. Франц Коковський: Сороковий восьмий рік. Державний ліцей з українською мовою навчання. З українства: Д-р Василь Пачовський: Географічне положення України. Праця польського вчительства на українських землях, а українські вчителі. Володимир Безушко: Нова спроба насвітлювання історичних подій. Показова лекція української мови у вселюдній школі Р. Ш. в Рогатині. Посвячення рідношкільної домівки в Вільці Поторицькій. Бібліографія. З життя Рідної Школи. Загальні сходини української поради для вибору звання. Вісти з місць. Федьковичівські свята в школах і кружках Р. Ш. При весіллях і забавах.

ЗВІДОМЛЕННЯ ЗІ ЗБІРКОВОЇ АКЦІЇ ВИКУПНА УКРАЇНСЬКОГО ГОРОДУ У ЛЬВОВІ В 1934 Р.

Виказ I. —

Зложили в золотих: о. Абрамович Н. Ківерці 1, мґр. Адамська С., Зблево 10, Аматорський Гурток, Раків 5, Барабаш І. Львів 5, Бурачинський М. Львів 0.50, дир. Благітка Т. Львів 1 ам. дол., інж. Благітка Я. Львів 1, о. Бабинюк В. Іляшці 4, Будиньчук І. Коломия 3, о. Бугера І. Милин 2, о. Борса А. Коропець 2, проф. Білостоцький Т. Львів 6, проф. Боберський І. Югославія 10 ам. дол. і 50 кан. дол., проф. Боберський і Я. Рак (продаж зібраних річей) 260, Бріль Ст. Тудорів 4, Бойковський М. Львів 10, Преосв. Бучко І, Львів 10, дир. Бабій І. Львів 5, д-р Белей І. Свгік 2, Будзяк Р., Глогонуг 1, о. Бемко М. Бринці Церковні 1, Боровський В. Косів 1. Боднар М. Підгайці 1, Билиця О. Соколівка 1, Балицький Ф. Галич 1, о. Бобиляк Н. Нижнів Дол. 2, Боднар М. Нове Село 2, о. Божак М. Бариш 0.50, Брикович О. Седльце 1, Бортник Т. Стрий 1, о. Бутковський М. Шидлівці 2.10, Божиковський М. Бережани 1, д-р Білостоцький Я. Львів 10, Взаїмна поміч службовиків Маслосоюзу 200, С. С. Василіянки Словіта 5, Вербицький М. Львів 1, Вербинець М. Львів 0.70, інж. Вішковський Я. Львів 6, Вишницький З. Москалівка 2, Вивлик О. Долина 1, Вівчаренко З. Поплавники 1, Васильченко П. Ківерці 1, Василів К. Ізлебки 2, ОО. Василіяни Львів 10, Василюк О. і Грінберг Ш. Демидівка 1, о. Весоловський П. Тирава Вол. 0.50, Волоський Л. Львів 1, Варивода В. Львів 2, Волчук П. Львів 1, Вишнєвський В. Воля Бporк. 2, Вельчикович В. Косів 2, о. Воронич П. Космирин 3, мґр. Власенко О. Вовнів 0.50, СС. Василіянки, Яворів (II. кл. вселюд. шк.) 2.90.

Листування Редакції.

Вп. Вячеслав Заїкин, Львів: Спростування помістити не можемо, бо воно не відповідає постанова і закону.

Дубовий Листок: Всі Ваші замітки дуже цікаві, і ми їх використовуємо дуже радо. Просимо писати так під своїм псевдонімом.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:
Брошнів Осада:
19. І. „Катерина“.
Брошнів Село:
Год. 3 попол. 19. І. „Серед бурі“.
Долина:
21. І. Товаріщ.
22. І. Княжна Чардаша.
23. І. Серед бурі.
24. І. Корневільські Дзвони
25. І. Залізна острога.

Управа театру подає до відома, що дня 10. І. вернувся до театру п. Йосиф Стадник та обняв артистичний провід тетру.

Великий Міський Театр.

Субота, 19. І. год. 7·30 веч. „Роскішна дівчина“.

Неділя, 20. І. год 3·30 попол. „Під примусовою управою“, ціни найнижчі.

Неділя, 20. І. год 7·30 веч. „Роскішна дівчина“.

Понеділок, 21. І. нечинний з причини ген. проби „Міщанин — шляхтичем“.

Театр Ріжнородностей.

Субота, 19. І. год. 7·30 веч. „Нічні Пети“.

Неділя, 20. І. год. 7·30 веч. „Нічні Пети“.

Понеділок, 21. І. год. 7·30 веч. „Нічні дети“.

Кіна.

АДРІЯ: „В погоні за чорною маскою“ „Сховайте ваші смутки“.
АПОЛЬО: „Ігумен Кордецький“ (Оборона Ченстохови) з Кар. Адвентовичем
АТЛЯНТИК: „Пан без мешкання“.
ВАНДА: Шангай Експрес. „Тайна Білого Пекла“
ҐРАЖИНА: „Весняний вальс“, „Ескімо“.
КАСІНО: „Світ сміється“ (совітська комедія).
КОЛІСЕЙ: „Подружжа з обмеженою порукою“, ревія „Маски та масочки“.
КОПЕРНИК: „Смерть відпочиває“.
МАРУСЕНЬКА: „Тайна сальону краси“ та ревія „О. Кей“.
МІРАЖ: „Гільтайська трійка“ (Фліп і Флап) „Чарлі ратує Европу“.
МУЗА: „Навіщо працювати?“ (Льорель і Гарді), „Грішник“.
ПАЛЯС: „Циганські мельодії“.
ПАН: „Бастер роздає міліони“ „Князь Аркадій“.
ПАСАЖ: „Поворот Шерльока Гольмса“, „Геть із брією“.
РАДІО: „Радісна година“, Мікі-Маус.
СВІТ: „Піснею завойовую світ“.
СОНЦЕ: „Марш Ракочія“ та ревія.
СТИЛЬЕВЕ „Гопля!“ з Клярою Бов і ревія „На 100 НР“.
УТІХА: „Смерть і заглада“ (Гарі Піль) і ревія.
ХИМЕРА: „Вкрадено людину“ (Ліді Даміта, Анрі Ґара).

Закордонне радіо.

Субота, 19. січня 1935

Відень (506,8) 18·00 Концерт. 19·25 Пісоньки, 20·45 Емерик Кальман, радіо-попурі, **Братислава** (298,8) 20·20 „Доротея“ оп. Офенбаха, **Кошиці** (259,1) 16·00 Для Закарпаття, 17·45 Військ. орх., **Прага** (470,2) 10·15 Легка музика 17·05 Нар. пісні, **Париж** (1648) 13·00 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 13·15 Танц. музика, 19·00 Флет, **Кенігсвустергавзен** (1571) 20·10 Танк. вечір, **Мінхен** (405,4) 17·50 Форт., **Будапешт** (550,5) 21·500 Веч. музика, 22·40 Концерт, **Мілянo** (368,6) 20·45 „Богема“ оп. Пучінія, **Рим** (420,8) 22·00 Концерт, 22·30 Легка й танц. музика.

Неділя, 20 січня 1934.

Братислава (298,8) 9·20 Скрипка, 10·00 Оп. арії, **Брно** (325,4) 9·15 Сучасна форт. музика. **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття, 19·05 Військ. орх., **Прага** (470,2) 12·15 „Джудіта“ оп. Легара, 20·05 Симф. концерт, **Париж** (1648) 17·30 Пісні, 21·00 Мюзик-гол **Білгород** (437,3) 19·00, 21·00 Пісні, **Любляна** (569,3) 16·00 Оперетка, 20·10 Спів, **Берлін** (356,7) 18·00 „Музикальний дім“ авд., 19·00 Хор, 20·00 Концерт, **Франкфурт** (251) 20·00 „Чародійна скрипка“ муз. казка (Гофмаєра - Поччі), **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Концерт, **Кельн** (455,9) 18·15 Солісти **Мінхен** (405,4) 13·00 Концерт, 17·50 Легка камер. музика, 21·30 Форт. концерт Шумана, **Штутгарт** (522,6) 15·45 Твори Баха на флет, **Будапешт** (550,5) 17·10 Два форт., 21·30 Евр. концерт, 22·05 Циг. музика, **Мілянo** (368,6) 17·15 Легка муз., **Рим** (420,8) 17·00 Симф. концерт, 20·45 Вечір нар. музика.

Понеділок, 21. січня 1935.

Братислава (298,8) 17·20 Словацькі пісні, **Кошиці** (259,1) 17·10 Для Закарпаття, **Прага** (472,2) 12·35 Концерт, 17·45 Форт., 21·00 Двожакові пісні, **Прага II.** (249,2) 14·40 Спів, **Париж** (1648) 15·00 Музика, **Білгород** (437,3) 20·00 Опера, **Берлін** (356,7) 18·30 Берл. композитори, 19·20 Нар. танки Шуберта, 20·10 Оп. музика, 22·25 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·50 Форт. тріо Шумана, **Кельн** (455,9) 16·00 Концерт, 17·45 Ванде ер-Фантазі, Шуберта, 20·10 І. Штравс король вальса, **Ляйпціґ** (382,2) 15·10 Музика, 17·20 Солісти, 20·10 Суч. італ. музика, **Мінхен** (405,4) 12·00 Концерт, 15·10 Фран. пісні, 17·50 Шопенівський концерт, **Будапешт** (550,5) 12·00 Дзвони, 19·00 Концерт, **Мілянo** (368,6) 22·00 Скрипка (Аріґо Серато), **Палермо** (531) 17·30 Вок. інстр. концерт, 20·45 „Юлій Цезар“ траг. Шекспіра, **Рим** (420,8) 17·10 Спів (Біянчі Біянкі), 17·30 Форт. реситаль Руд. Серкіна.

Львівське радіо.

Субота, 19. січня 1935.

6·45 Ранішня авдиція, 8·00 Фр. комунікат для учасників міжнар. авт. рейду в Монте Карльо, 7·50 22·00 Реклям концерт, 10·30 Свято Йордану, 11·30 Гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт орхестри, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Старі вальси з гр. пл., 15·30 Експорт. 15·35 Біржа, 15·45, Найновіші гр. плити 16·30 Театр Уяви: авд для дітей „Маргаритине весілля“ з муз. ілюстрацією, 17·00 Концерт, 17·50 Кімнатні ростини зимою, 18·00 Львів у боротьбі за своє літер. обличчя, 18·15 Скрипка, 18·45 Як повстає гарна книжка, 19·00 Польські нар. пісні (Шлемінська) в супр. форт., 19·20 „Сувалки“ (відч.), 19·30 Репортаж із позн. фабрики „Центра“, 19·00 Сніговий комунікат, 19·52—19·56 Спорт. вістки, 20·00 Муз. карнавалова мозаїка (орх., солісти), 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Монюшко: Кримські сонети (Ад. Добош, тенор), орхестра, 21·45 Прус у новому освітленні, 22·15 Фр. комунікат для учасників міжнар. авт. рейду в Монте Карльо, 23·20, 23·35, 24·00 Танк музика, 23·00 Комунікати.

Неділя, 20. січня 1934.

8·35 Фр. комунікат для учасників авт. рейду в Монте Карльо, 9·00 Ранішня авд., 10·00 Вок. твори Невядомського з гр пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеор. вістки, 12·05 Театр. огляд. 12·15 Муз. поранок (II. концерт Симф. Чайковського); в перерві ок. 13·00 год. „Краєвид і нар. мист. кашубів“, 14·00 Здоровлю тебе гр. платою, 15·00 Загляньмо в будуччину (хлібороб. гутірка), 15·15 Улюблені мазурки з гр. пл., 15·25 Огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Гуральські пісоньки з гр. пл., 15·45 Лісова скринька, 16·00 „Француз і його близнюки“ (Бол. Пруса), 16·20 Форт. дрібнички, 16·45 Загадки для дітей, 17·00 Музика до танку, спів, 17·50 Про книжку Славой - Складковського, 18·00 Театр Уяви: сміховинка „Нагороджена чесність“, 18·45 Життя молоді, 19·00 Легка муз., пісоньки, 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Концерт симф. орхестри, спів (Ліповська, сопр.), 20·40 Веч. денник, 20·47 Як працюємо, 20·52 На веселій льв. хвилі, 21·25 Трансм. з Будапешту: Концерт Губая (скр.) форт., 22·00 Почт. техн скринька, 22·15 Рекл. концерт, 22·30, 22·31 Спорт. вістки, 22·45, 23·05 Танкова музика.

Понеділок, 21. січня 1935.

6·45 Ран. авд., 7·50, 22·00 Рекл. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт, 13·00 Полудн денник, 13·05 Твори на дуті інструменти сольо на гр. пл., 15·40 Концерт орх., вок. дует (Марвідівна сопр., Чеховичівна кольор. альт) в супр. форт., 16·45 Лекція нім. мови, 17·00 Реситаль (альтівка, форт.), 17·25 Фільм. огляд, 17·35 Пісні в супр. форт., 17·50 Зворята зимою, 18·00 Львів в євр. басейні вод, 18·15 Симф. музика російських композиторів із гр. пл., 18·45 Віршики й казочки для дітей, 19·30 Мальовничий край — Польща, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Пісонька (хор Юранда), цитра, гармонія, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт симф. орх., 21·45 Людина та морські простори, 22·15, 23·05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·28 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 25·92, Париж 34·93 1/2, Берлін 212·70, Ціріх 171·44, Голяндія 358·05, Прага 22·13, Італія 45·27, Нюйорк кабель 5·31 1/4, Нюйорк чеки 5·30 3/4.

Золото: Долари 8·910—8·930, Франки фр. 34·30—34·60 Дукати 81·50—82·00, Корони 36·20—36·50, Рублі 45·50—46·30.

Срібло: Корони 0·32, Рублі 1·25, Фльорени 0·07—0·08.

ЗБІЖЕ.

Ціни паритас Підволочиська льоко Львів

	від	до	від	до
Ячмінь одноцілий	14·00	14·25		
Ячмінь на кливо	13·00	13·25	14·25	14·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 17. січня ц. р. з приводу знижкової тенденції цін на масло не ставить. Кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 л. молока від 12. — 17. І.	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	4·10 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло знижкова, на молоко і сметану слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 17. січня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (вул. Б. Гловацького 23):

Когути мол.	І. кл.	за 1 кг.	0·85 зол
Кури	„	„	0·95 „
Качки	„	„	1·05 „
Індики	„	„	0·95 „
Годовані гуси	„	„	0·90 „
Пантарки	„	„	1·10 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когути мусять бути молоді без острог.

ОПОВІСТКИ.

Філія Союзу Українок улаштовує в своїй домівці дня 23. І. о год. 18. Ширші Сходини з чаєм. В програмі реферат п. Струмінської під заг. „Хрест чи большевицька звізда“. 879

За редакцію відповідає Олександер Костик — Видає Видавнича Спілка „Діло“ — З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.